

WENĄTRZSZKOLNY SYSTEM OCENIANIA

Z BIOLOGII W KLASACH V- VIII

SZKOŁY PODSTAWOWEJ W CERKWICY

Wymagania programowe odpowiadają wymaganiom ogólnym i szczegółowym zawartym w treściach nauczania podstawy programowej z biologii. Umożliwiają one ocenianie wiedzy i umiejętności ucznia celem dostarczenia uczniowi, rodzicom i nauczycielowi informacji o stanie wiedzy ucznia, motywują ucznia do pracy oraz sprzyjają doskonaleniu metod pracy nauczyciela.

Przedmiotowy system oceniania z chemii opracowany został oparciu o:

- Wewnątrzszkolne Zasady Oceniania w Szkole Podstawowej w Cerkwicy
- program nauczania biologii w klasach 5–8 szkoły podstawowej „Puls życia” Anny Zdziennickiej, Wyd. Nowa Era
- podstawę programową w zakresie nauczania biologii (Dz. U. z 2017 poz.856)

I. ZASADY OGÓLNE

1. We wrześniu każdego roku szkolnego uczniowie zostają poinformowani o zakresie wymagań z przedmiotu na poszczególne stopnie szkolne oraz o sposobie sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów.
2. Oceny wystawiane przez nauczyciela są jawne dla ucznia i jego rodziców.
3. Na prośbę ucznia, rodziców/prawnych opiekunów sprawdzone i ocenione prace kontrolne są udostępnione przez nauczyciela przedmiotu do wglądu w Szkole oraz wskazane kierunki poprawy zaległości:
 - 1) na zebraniach rodzicielskich
 - 2) w czasie konsultacji w wyznaczonym terminie
 - 3) podczas indywidualnych spotkań z nauczycielem przedmiotu.
4. Wszelkie formy oceniania muszą zapewnić uczniowi otrzymanie informacji zwrotnej na temat na temat wyników jego uczenia się oraz aktywizować jego rozwój, wskazując mu kierunek poprawy.
5. Uczeń ma prawo do poprawy oceny w trybie uzgodnionym z nauczycielem przedmiotu. Każda ocena uzyskana w trybie poprawy jest dopisywana do oceny poprawionej.
6. Na prośbę ucznia nie ocenia się go do trzech dni po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności.
7. W przypadku tygodniowej lub dłuższej usprawiedliwionej nieobecności uczeń jest zobowiązany do nadrobienia zaległości w ciągu 14 dni od dnia powrotu ze szkoły.
8. Nauczyciel określa zakres oraz termin wykonania prac domowych oraz innych form aktywności na bieżąco.
9. Na miesiąc przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej uczniowie i ich rodzice zostaną poinformowani przez nauczyciela przedmiotu o przewidywanej ocenie niedostatecznie śródrocznej, rocznej lub końcowej, a na dwa tygodnie przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej o pozostałych ocenach proponowanych z przedmiotu.

10. Przewidywana ocena śródroczna, roczna lub końcowa jest wpisywana do dziennika elektronicznego.
11. Uczeń może ubiegać się o podwyższenie przewidywanej oceny tylko o jeden stopień zgodnie z zasadami statutowymi szkoły.

II. ZASADY OCENIANIA

1. Oceny bieżące ustala się według skali cyfrowej.

- stopień celujący 6
- stopień bardzo dobry 5
- stopień dobry 4
- stopień dostateczny 3
- stopień dopuszczający 2
- stopień niedostateczny 1

Przy ocenach cząstkowych dopuszcza się stosowanie znaków „+”, „-”, „.”.

2. Oceny z prac pisemnych (prac klasowych, testów, sprawdzianów, kartkówek) rozliczane będą według punktów, a punkty przeliczone zostaną na oceny zgodnie z poniższą skalą procentową:

0% - 29% możliwych do zdobycia punktów – ocena niedostateczna

30% - 49% możliwych do zdobycia punktów – ocena dopuszczająca

50% - 69% możliwych do zdobycia punktów – ocena dostateczna

70% - 89% możliwych do zdobycia punktów – ocena dobra

90% - 99% możliwych do zdobycia punktów – ocena bardzo dobra

100% możliwych do zdobycia punktów – ocena celująca

3. Wystawienie oceny klasyfikacyjnej śródrocznej, rocznej lub końcowej dokonuje się na podstawie następującej średniej ważonej:

- 1) stopień celujący – średnia ważona 5,60 i powyżej;
- 2) stopień bardzo dobry – średnia ważona 4,60 – 5,59;
- 3) stopień dobry – średnia ważona 3,60 – 4,59;
- 4) stopień dostateczny – średnia ważona 2,60 – 3,59;
- 5) stopień dopuszczający – średnia ważona 1,60 – 2,59;
- 6) stopień niedostateczny – średnia ważona 1,59 i poniżej.

4. Przy ocenieniu cząstkowym nauczyciel stosuje następujące kategorie i wagi ocen:

- 1) Aktywność – 3
- 2) Kartkówka – 4
- 3) Odpowiedź ustna – 4
- 4) Praca klasowa – 6

- 5) Poprawa pracy klasowej – 5
- 6) Projekt – 6
- 7) Sprawdzian – 5
- 8) Poprawa sprawdzianu - 4
- 9) Zadanie dodatkowe – 4
- 10) Zadanie domowe – 2
- 11) Praca samodzielna – 3
- 12) Doświadczenia – 4
- 13) Przygotowanie do zajęć – 4
- 14) Praca w grupach – 2
- 15) Laureat/finalista konkursu przedmiotowego, artystycznego, sportowego (powiatowego, wojewódzkiego, ogólnopolskiego) – 6
- 16) Nauka zdalna – 1
- 17) Udział w konkursie – 4
- 18) Ćwiczenia – 3
- 19) Praca na platformie – 4
- 20) Inne – 1

5. Nauczyciel ma prawo podjąć ostateczną decyzję w sprawie wystawienia oceny półrocznej/rocznej/końcowej z przedmiotu o:

jeden stopień:

- 1) podwyższyć,
- 2) obniżyć.

III. SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIÓW.

Ocenie podlegają następujące formy aktywności uczniów:

1. Prace pisemne:

- a) Obowiązkowa ilość prac klasowych/testów uzależniona jest od ilości zrealizowanych działów programowych w danym roku szkolnym.
- b) Praca klasowa/test obejmujące szerszy zakres materiału nauczania (więcej niż 5 jednostek lekcyjnych) zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem i poprzedzone lekcją powtórzeniową, a data pracy klasowej/testu zapisana jest w terminarzu dziennika elektronicznego na tydzień przed jej przeprowadzeniem.
- c) Sprawdzian obejmuje zakres materiału nauczania z trzech, czterech lekcji i powinien być zapowiedziany z tygodniowym wyprzedzeniem, a data sprawdzianu zapisana w terminarzu dziennika elektronicznego na tydzień przed przeprowadzeniem.
- d) Prace klasowe/testy/sprawdziany poprzedzone są lekcją powtórzeniową, do której uczeń powinien być przygotowany.
- e) Sprawdzoną i ocenioną pracę klasową/test / wraz z ustnym lub pisemnym uzasadnieniem wystawionej oceny uczeń powinien otrzymać w terminie do 2 tygodni od daty napisania pracy.
- f) Kartkówka, czyli pisemna wypowiedź ustna obejmująca zagadnienia co najwyżej z trzech ostatnich lekcji, może być niezapowiedziana, trwa 5-10 minut.

- g) Uczeń nieobecny na pracy klasowej/teście sprawdzianie zobowiązany jest do jej napisania w terminie ustalonym wspólnie z nauczycielem, ale nie dłuższym niż dwa tygodnie od dnia powrotu ucznia do szkoły.
- h) Nauczyciel zobowiązuje się w ciągu tygodnia ocenić i udostępnić sprawdzian uczniom.
- i) Ilość kartkówek nie jest określona i wynika z bieżącej pracy ucznia.
- j) Uczeń może poprawić każdą ocenę ze sprawdzianu w terminie dwóch tygodni od dnia oddania sprawdzonych prac. Przy poprawianiu sprawdzianu otrzymana ocena wpisana jest do dziennika jako poprawa oceny pierwszej. Poprawa odbywa się po lekcjach na zajęciach dodatkowych, jest dobrowolna i uczeń poprawia ocenę jeden raz.

2. Zadania domowe:

- a) Brak zadania domowego będzie odnotowany w zeszycie przedmiotowym/zeszycie ćwiczeń.
- b) Prace domowe dzielą się na obowiązkowe i dla chętnych.
- c) Praca domowa może być oceniona w skali 1-6.
- d) Uczeń może otrzymać minus za: nieprzygotowanie do zajęć, brak podręcznika i zeszytu przedmiotowego (ćwiczeń) oraz brak pracy na lekcji (całkowita bierność, nie wykonywanie poleceń nauczyciela związanych z realizacją tematu lekcji). **5 minusów daje ocenę niedostateczną.**
- e) Jeżeli praca domowa była zapisana w zeszycie przedmiotowym/zeszycie ćwiczeń to ich brak jest równoznaczny z brakiem pracy domowej.
- f) Nauczyciel dostosowuje termin realizacji zadania domowego do stopnia jego trudności.
- g) Uczeń ma obowiązek przestrzegania terminu wykonania zadania domowego.
- h) Uczeń może zgłosić dwa nieprzygotowania do zajęć w półroczu (nie dotyczy prac klasowych, testów, sprawdzianów, zapowiedzianych kartkówek)
- i) Za nieprzygotowanie do zajęć rozumie się: brak zeszytu przedmiotowego/ćwiczeń, podręcznika.

3. Wypowiedzi ustne:

- a) Wypowiedzi ustne oceniane są na bieżąco, obejmują zakres trzech ostatnich tematów zajęć.
- b) Podczas wypowiedzi ustnej ocenia się jej poprawność merytoryczną, stosowanie języka chemicznego, wykorzystania w życiu codziennym, umiejętności formułowania dłuższej wypowiedzi.
- c) Ocena z wypowiedzi ustnej wpisywana jest do dziennika elektronicznego bezpośrednio po jej ustaleniu i ustnym poinformowaniu ucznia o jej skali.
- d) Ocenę z ustnej formy sprawdzania wiedzy i umiejętności nauczyciel uzasadnia ustnie w obecności klasy, wskazując dobrze opanowaną wiedzę, braki oraz przekazuje zalecenia do poprawy.

4. Sprawdziany praktyczne:

Sprawdza umiejętność przeprowadzania prostych doświadczeń chemicznych, obserwacji, zapisywanie spostrzeżeń i wyciągania wniosków z doświadczeń.

5. Wyniki pracy w grupach:

Kryteria oceny pracy w grupie:

- zaangażowanie w pracę grupy
- realizacja wyznaczonego zadania
- pełnione funkcje i role
- umiejętności pracy w grupie
- sposób prezentacja

6. Samodzielnie wykonywane przez ucznia inne prace:

- modele
- tablice
- wykresy
- prezentacje Power Point
- plakaty

7. Aktywność poza lekcjami:

- udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych
- udział w tematycznych imprezach szkolnych
- lekcjach muzealnych
- zajęciach terenowych
- projektach klasowych

8. Aktywność uczniów, która podlega ocenie na lekcji biologii.

Za znacznie wykazywaną aktywność na lekcji uczeń może otrzymać plusy. Pięć plusów daje ocenę bardzo dobrą z aktywności.

Oceniane umiejętności	Aktywność ucznia podlegająca obserwacji i ocenie	Narzędzia oceny
Pisanie	Prace pisemne: prace klasowe, testy, sprawdziany, kartkówki.	Kryteria oceny prac pisemnych.
Mówienie	Wypowiedzi ustne na lekcjach, udział w dyskusji, rozwiązywanie problemów, wnioskowanie.	Kryteria wypowiedzi ustnej. Obserwacja.
Współpraca w grupie.	Praca w grupach na lekcji.	Obserwacja. Karta oceny pracy w grupie.
Posługiwanie się terminami biologicznymi.	Wypowiedzi ustne. Prace pisemne.	Kryteria wypowiedzi ustnej. Kryteria oceny prac pisemnych.
Posługiwanie się mikroskopem, kluczem do rozpoznawania roślin i zwierząt.	Wypowiedzi ustne. Prace pisemne. Zadanie praktyczne.	Kryteria wypowiedzi ustnej. Kryteria oceny prac pisemnych. Obserwacja.
Porządkowanie i selekcja materiału.	Gromadzenie i selekcja materiału.	Obserwacja.
Poszukiwanie i posługiwanie się źródłami informacji.	Praca ze słownikami, tablicami chemicznymi. Gromadzenie materiału Samodzielne zdobywanie informacji.	Obserwacja.
Terminowość wykonywania zadań.	Planowanie i organizowanie.	Obserwacja.
Kreatywność.	Prace praktyczne.	Obserwacja.
Prowadzenie zeszytu przedmiotowego.	Systematyczność, estetyka, pomysłowość, poprawność merytoryczna.	Obserwacja.

Wykonywanie prostych doświadczeń biologicznych.	Wypowiedzi ustne. Prace pisemne. Zadania praktyczne.	Kryteria wypowiedzi ustnej. Kryteria oceny prac pisemnych. Obserwacja.
---	--	--

Nauczyciel systematycznie dokonuje obserwacji zachowania uczniów, w tym aktywności na lekcjach, umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów, współpracy w zespole, udziału w dyskusjach prowadzących do wyciągania wniosków i bierze to pod uwagę przy ustalaniu oceny końcowej.

9. Prowadzenie i ocena zeszytów przedmiotowych/zeszytów ćwiczeń.

- a) Uczniowie zobowiązani są do prowadzenia zeszytu przedmiotowego/zeszytu ćwiczeń.
- b) Po okresowej nieobecności uczeń ma obowiązek uzupełnienia braków w zeszycie ćwiczeń/zeszycie przedmiotowym.
- c) Przy dłuższej nieobecności termin uzupełnienia braków w zeszycie przedmiotowym/zeszycie ćwiczeń ustala nauczyciel.
- d) Obowiązkiem każdego ucznia jest posiadanie w szkole zeszytu przedmiotowego, podręcznika. Jeżeli uczeń nie posiada ich na lekcji, powinien zgłosić to nauczycielowi, a notatki z lekcji zapisywać w brudnopisie lub na kartce papieru i przepisać je do zeszytu przedmiotowego do następnej lekcji.
- e) Zeszyty przedmiotowe mogą być sprawdzane i oceniane maksymalnie dwa razy w ciągu roku szkolnego.
- f) Każdy zeszyt sprawdzany jest pod względem kompletności notatek, ich poprawności merytorycznej, estetyki.

10. Archiwizacja prac.

Prace klasowe, testy, sprawdziany uczniów nauczyciel powinien przechowywać do końca roku szkolnego, tj. do 31 sierpnia. Po okresie archiwizacji wyżej wymienione prace pisemne zostaną zniszczone.

IV. Ogólne kryteria oceniania z biologii:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- prezentuje swoje wiadomości posługując się terminologią biologiczną,
- potrafi stosować zdobyte wiadomości w sytuacjach nietypowych,
- formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy,
- dokonuje analizy lub syntezy zjawisk i procesów biologicznych,
- wykorzystuje wiedzę zdobytą na innych przedmiotach,
- potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł informacji, nie tylko tych wskazanych przez nauczyciela,
- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- wykonuje dodatkowe zadania i polecenia,
- wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na terenie szkoły i poza nią,
- w pracach pisemnych osiąga 100% punktów możliwych do zdobycia,
- bierze udział w konkursach biologicznych na terenie szkoły i poza nią,
- wzorowo prowadzi zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń

- w pełnym zakresie opanował wiadomości i umiejętności z programu nauczania
- potrafi precyzyjnie rozumować posługując się wieloma elementami wiedzy, nie tylko z zakresu biologii,
- wyjaśnia zjawiska z życia codziennego w oparciu o zdobytą wiedzę;
- formułuje problemy oraz dokonuje analizy i syntezy nowych zjawisk;
- potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji, będącej skutkiem zdobytej samodzielnie wiedzy.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w znacznym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- wykazuje szczególne zainteresowania biologią,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
- bez pomocy nauczyciela sprawnie korzysta z różnych źródeł informacji,
- potrafi planować i bezpiecznie przeprowadzać doświadczenia i hodowle przyrodnicze,
- sprawnie posługuje się mikroskopem i lupą oraz sprzętem laboratoryjnym,
- potrafi samodzielnie wykonać preparaty mikroskopowe i opisać je,
- wykonuje prace i zadania dodatkowe
- prezentuje swoją wiedzę posługując się poprawną terminologią biologiczną,
- aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 90% do 99% punktów możliwych do zdobycia,
- projektuje i bezpiecznie wykonuje proste doświadczenia biologiczne;
- potrafi poprawnie rozumować o kategoriach przyczynowo - skutkowych wykorzystując wiedzę przewidzianą programem również pokrewnych przedmiotów;
- bierze udział w konkursie biologicznym lub wymagającym wiedzy i umiejętności związanych z biologią;
- zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń ucznia zasługują na wyróżnienie,
- wykazuje się aktywnością podczas lekcji.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone w programie;
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań i problemów, natomiast zadania o stopniu trudniejszym wykonuje przy pomocy nauczyciela,
- posługuje się mikroskopem i zna sprzęt laboratoryjny,
- wykonuje proste preparaty mikroskopowe,
- udziela poprawnych odpowiedzi na typowe pytania,
- w pracach pisemnych osiąga od 70% do 89% punktów,
- bezpiecznie wykonuje proste doświadczenia biologiczne;
- poprawnie rozumuje w kategoriach przyczynowo – skutkowych,
- jest aktywny podczas lekcji,
- prowadzi prawidłowo zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował w zakresie podstawowym wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, najważniejsze w nauczaniu biologii, oraz takie które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych,

- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe problemy o małym stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciela korzysta z takich źródeł wiedzy jak: słowniki, encyklopedie, tablice, wykresy, itp.,
- z pomocą nauczyciela bezpiecznie wykonuje proste doświadczenia biologiczne;
- wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym,
- w przypadku prac pisemnych osiąga od 50% do 69 % punktów,
- posiada zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń oraz prowadzi je systematycznie,
- w czasie lekcji wykazuje się aktywnością w sposób zadowalający.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma pewne braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych w programie, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciela bezpiecznie wykonuje proste doświadczenia biologiczne,
- wiadomości przekazuje w sposób nieporadny, nie używając terminologii biologicznej,
- przejawia pewne niesystematyczne zaangażowanie w proces uczenia się,
- w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 30% do 49% punktów,
- prowadzi zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń,
- jest mało aktywny na lekcji.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował tych wiadomości i umiejętności określonych programem, które są konieczne do dalszego kształcenia się
- nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela
- nie potrafi posługiwać się przyrządami biologicznymi,
- wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych,
- nie podejmuje próby rozwiązania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- wykazuje się bierną postawą na lekcji,
- w przypadku prac pisemnych osiąga poniżej 30 %,
- nie prowadzi systematycznie zapisów w zeszycie przedmiotowym i w zeszycie ćwiczeń,
- nie wykazuje zadowalającej aktywności.

VI. Uczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych:

1. Nauczyciel dostosowuje wymagania, formy pracy i sprawdzania wiedzy do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia posiadającego orzeczenie lub opinię z PPP, w tym poradni specjalistycznej, o specyficznych trudnościach w uczeniu się.
2. Ocenianie ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych dostosowane jest do jego indywidualnych potrzeb i możliwości. Uwzględnia ono zalecenia opinii lub orzeczenia PPP, zaangażowanie ucznia oraz postępy w nauce.
3. W przypadku prac pisemnych uczeń może otrzymać inną wersję kartkówki, sprawdzianu lub może być oceniany według innych kryteriów.

VII. Informowanie rodziców i uczniów o wymaganiach i postępach w nauce

1. Na pierwszej godzinie lekcyjnej z chemii uczniowie zostają zapoznani z WZO.
2. Nauczyciel informuje na bieżąco uczniów o postępach i trudnościach w nauce podczas zajęć lekcyjnych, konsultacji, zajęć pozalekcyjnych.
3. Nauczyciel informuje na bieżąco rodziców o postępach i trudnościach w nauce ucznia podczas rozmów indywidualnych, poprzez wpisy do dziennika elektronicznego, zeszytów przedmiotowych, za pośrednictwem wychowawcy, podczas organizowanych spotkań z rodzicami.
4. Ocena, którą uczeń otrzymuje z danej formy sprawdzenia wiadomości jest jawna i uzasadniona dla ucznia i jego rodziców.
5. Sprawdzone i ocenione prace pisemne ucznia są udostępniane uczniowi podczas omawiania ich na lekcji, uzasadnia się również punktację.
6. Sprawdzone i ocenione prace pisemne ucznia są udostępniane rodzicom podczas konsultacji dla rodziców lub podczas rozmów indywidualnych.

WZO podlega ewaluacji na koniec roku szkolnego oraz na zakończenia każdego cyklu edukacyjnego.

Opracowała: Emilia Moreń